

Polski Schloss Schönbrunn

IMPERIAL LIVING
Komnaty reprezentacyjne na I piętrze

Już w XVII wieku Habsburgowie posiadali tu tzw. pałac uciech, który został zniszczony w 1683 roku podczas drugiego tureckiego oblężenia Wiednia. Po zwycięstwie nad Osmanami cesarz Leopold I zlecił austriackiemu barokowemu architektowi Johannowi Bernhardowi Fischerowi von Erlach budowę pałacyku myśliwskiego. Pół wieku później architekt Marii Teresy Nicolaus Pacassi przebudował i rozbudował ten pałacyk myśliwski na letnią rezydencję w stylu rokoko. Tutaj Maria Teresa spędzała letnie miesiące ze swoją rodziną i dworem, który liczył ponad 1500 osób. Członkowie cesarskiej rodziny wnosili osobisty wkład w wyposażenie i wystrój komnat. Dzięki temu pałac nadal od-dycha oryginalną atmosferą minionych wieków i plastycznie opowiada o tym, jak zamieszkiwali Habsburgowie i jak wyglądało ich codzienne życie.

Również następcy Marii Teresy pozostawili tu swoje ślady, przede wszystkim jej praprawnuk cesarz Franciszek Józef, który w tym pałacu przyszedł na świat i również tutaj zmarł w 1916 r., po sześćdziesięciu ośmiu latach panowania. Po wejściu na pierwsze piętro proszę przejść na prawo do tzw. pokoju rybiego szkieletu.

Z okna po lewej stronie zobaczą Państwo wielki dziedziniec cesarski, należący obecnie do „Muzeum dla dzieci”, w którym najmłodszym zwiedzającym prezentowane jest codzienne życie na cesarskim dworze, a ponadto dzieci mogą wypróbować tutaj najróżniejsze rzeczy. Przez otwarte drzwi mogą Państwo zajrzeć do pokoju adiutanta cesarza. Głównym zadaniem adiutanta było bezzwłoczne przekazywanie monarsze wiadomości o wydarzeniach wojskowych i prawdopodobnie dlatego ulokowano go w bezpośrednim sąsiedztwie cesarza.

Pomieszczenie 1	Pokój gwardzistów
-----------------	--------------------------

Tutaj znajdował się posterunek gwardii przybocznej cesarza Franciszka Józefa, która strzegła wejścia do prywatnych apartamentów cesarza. Po prawej stronie widzą Państwo fajansowy piec, jeden z wielu, którymi ogrzewano pałac (początkowo drewnem). Aby nie zakłócać spokoju cesarskiej rodziny i nie wnosić brudu do reprezentacyjnych komnat, służba wkładała opał tylnymi drzwiczkami pieca, wychodzącymi na specjalny korytarz, który znajdował się za ścianami pokoi i przebiegał przez cały pałac. W XIX wieku zainstalowano system ogrzewania gorącym powietrzem, którego używano do 1992 roku.

Pomieszczenie 2	Pokój bilardowy
-----------------	------------------------

Ten pokój służył jako poczekalnia dla osób, które przybywały na audiencje u Franciszka Józefa, odbywające się dwa razy w tygodniu. Stół bilardowy należał już do dziadka Franciszka Józefa, cesarza Franciszka II/I. Członkowie personelu wojskowego chętnie grali tu w bilard w wolnych chwilach. Na ścianach widzą Państwo trzy duże obrazy. Na środkowym przedstawiono scenę pierwszego wręczenia Orderu Marii Teresy w 1758 roku. Order ten, ustanowiony przez Marię Teresę, był pierwszym orderem zasługi monarchii i jednym z najwyższych odznaczeń rodu cesarskiego. Dwa obrazy po lewej i prawej stronie powstały z okazji setnej rocznicy ustanowienia tego orderu – Franciszek Józef wydał wówczas wspaniałą uctwę w Wielkiej Galerii pałacu oraz przyjęcie w pałacowym parku.

Pomieszczenie 3	Pokój orzechowy
-----------------	------------------------

Nazwę temu pomieszczeniu nadaje kosztowna boazeria z drewna orzechowego, która wraz ze złoconymi dekoracjami i stolikami konsolowymi stanowi część oryginalnego rokokowego wyposażenia z czasów Marii Teresy. Żyrandol pochodzi z XIX wieku.

Tutaj Franciszek Józef przyjmował na audiencjach poddanych, którzy przybywali do cesarza z różnych powodów: aby podziękować za otrzymane odznaczenie, zwrócić się bezpośrednio do cesarza z prośbą lub aby osobiście przedstawić się cesarzowi po otrzymaniu oficjalnego stanowiska. Franciszek Józef przyjmował podczas jednego przedpołudnia nawet do stu osób i był znany ze wspaniałej pamięci osobowej - cesarz nigdy nie zapominał nazwiska lub twarzy osoby, którą już kiedyś widział. Lekkie skinienie głową przez monarchę było znakiem, że audiencja, trwająca z reguły zaledwie parę minut, dobiegła końca.

Pomieszczenie 4	Gabinet Franciszka Józefa
-----------------	----------------------------------

Franciszek Józef wstąpił na tron cesarza Austrii już w wieku 18 lat. Monarcha znany był z niezwykle pracowitości - rozpoczynał dzień pracy jeszcze przed piątą rano, a cały dzień spędzał przy biurku, które widzą Państwo po prawej stronie. Tutaj cesarz zagłębiał się w urzędowe akta, i tutaj też podawano mu śniadania i obiady. Tak więc życie pierwszego urzędnika monarchii upływało przede wszystkim przy tym biurku. Cesarz nie przywiązywał żadnej wagi do kosztownego wystroju swoich prywatnych pokoi. Wystarczyły mu prywatne obrazy, rodzinne fotografie i podarunki od dzieci i wnuków. Jeden z obu wielkich portretów przedstawia Franciszka Józefa w wieku 33 lat, na drugim widzimy jego małżonkę, cesarzową Elżbietę, owianą nimbem mitu legendarną „Sisi”.

Pomieszczenie 5	Sypialnia Franciszka Józefa
-----------------	------------------------------------

W sypialni rozpoczynał się dzień cesarza, przebiegający według dokładnie ustalonego harmonogramu. Cesarz budził się już o czwartej rano. Po porannej toalecie - cesarz mył się zimną wodą - monarcha, który był głęboko wierzącym katolikiem, odmawiał poranną modlitwę klęcząc na klęczniku, który widzą Państwo po lewej stronie łóżka. To żelazne łóżko jest imponującym świadectwem prostego, wręcz spartańskiego życia tego austriackiego cesarza. W tym łóżku Franciszek Józef zakończył życie po 68 latach panowania w 1916 roku, pośrodku zamętu I Wojny Światowej. Obraz na sztalugach pokazuje cesarza na łożu śmierci. Franciszek Józef był człowiekiem ciężko doświadczonym przez los: jego pierwsza córka Zofia zmarła w wieku dwóch lat, brat Maksymilian, cesarz Meksyku, został stracony przez rewolucjonistów, jedyny syn Rudolf popełnił samobójstwo, a jego małżonkę cesarzową Elżbietę zamordował włoski anarchista. Przy wyjściu po lewej stronie znajduje się cesarska toaleta. Zainstalowano ją dla Franciszka Józefa w 1899 roku, wzorując się na angielskich przykładach.

Trzy kolejne małe pokoje były częścią prywatnych apartamentów cesarzowej Elżbiety. W tzw. gabinecie schodowym cesarzowa Elżbieta pisała liczne listy, dzienniki i wiersze. Kręcone schody, zlikwidowane po upadku monarchii, prowadziły do prywatnych komnat cesarzowej, znajdujących się na parterze pałacu. Pokój do toalety poświęcony jest pielęgnacji urody cesarzowej. Elżbietę zaliczano do najpiękniejszych kobiet tamtej epoki, czego cesarzowa była oczywiście świadoma. Rytm jej dnia wyznaczała pielęgnacja urody i sport w celu zachowania smukłej sylwetki, a pielęgnacja jej wspaniałych, sięgających do ziemi włosów trwała parę godzin dziennie.

Po przejściu przez te pomieszczenia znajduj się Państwo w pomieszczeniu 9, w sypialni małżeńskiej Franciszka Józefa i Elżbiety.

Pomieszczenie 9	Sypialnia małżeńska
-----------------	----------------------------

W 1854 roku Franciszek Józef poślubił swoją kuzynkę Elżbietę, która wtedy miała niespełna szesnaście lat. Pomieszczenie to urządzono z okazji ślubu jako sypialnię małżeńską. Franciszek Józef przez całe życie ubóstwiał żonę, wątpliwym jest natomiast, czy jego uczucia odwzajemniane były w równej mierze. Elżbieta od samego początku odrzucała sztywny dworski ceremoniał. Z upływem lat stała się pewną siebie kobietą, która wiodła niezależne życie, odbywała długie podróże i tylko sporadycznie pokazywała się w Wiedniu. We wrześniu 1898 roku podczas pobytu cesarzowej w Genewie włoski anarchista Luigi Lucheni zasztyletował Elżbietę, mającą wówczas 61 lat.

Pomieszczenie 10	Salon cesarzowej
------------------	-------------------------

W salonie cesarzowej, w którym Elżbieta przyjmowała gości, charakter wnętrza zdominowany jest przez złocisto-białą boazerię, beżowe jedwabne obicia ścian oraz imponujące meble w stylu neorokokowym.

Pomieszczenie 11	Pokój Marii Antoniny
------------------	-----------------------------

Pokój ten służył cesarskiej rodzinie jako jadalnia. Podczas rodzinnych kolacji obowiązywał surowy dworski ceremoniał. Stół był zawsze odświętnie przystrojony. Pośrodku ustawiano złote patery, udekorowane kwiatami, owocami i słodyczami. Podczas oficjalnych kolacji podawano dania kuchni francuskiej, natomiast przy rodzinnych kolacjach Franciszek Józef preferował potrawy kuchni wiedeńskiej jak cielęcy sznycel po wiedeńsku, gulasz wołowy, gotowaną wołowinę w plastrach (*tafelspitz*) lub słynny omlet cesarski kaiserschmarren. Potrawy przenoszono z kuchennego skrzydła pałacu do poszczególnych apartamentów w ogrzewanych pojemnikach, dzięki czemu zawsze trafiały one na stół ciepłe i świeże. W sąsiadującym z jadalnią pomieszczeniu utrzymywano odpowiednią temperaturę dań stosując podgrzewacze węglowe, które w późniejszych latach zastąpiono gazowymi. Cesarz zajmował miejsce pośrodku dłuższego boku stołu, naprzeciwko siadała cesarzowa, jeżeli uczestniczyła w kolacji. Chcąc zachować szczupłą sylwetkę, Elżbieta często praktykowała głodówki, co było powodem jej rzadkiej obecności przy wspólnych posiłkach. Rodzinne kolacje rozpoczynały się zazwyczaj o szóstej wieczorem i składały się z trzech do sześciu dań. Zastawa stołowa znajdująca się na tym stole, nakrytym wiernie według oryginalnych historycznych przekazów, jest depozytem cesarskich zbiorów sreber stołowych, znajdujących się w wiedeńskim Hofburgu, gdzie można zobaczyć wiele cennych przedmiotów z porcelany i srebra cesarskiego dworu, między innymi złote sztuce, które należały do Marii Teresy, prywatną zastawę cesarzowej Elżbiety oraz wiele innych kosztowności.

Pomieszczenie 12	Pokój dziecięcy
------------------	------------------------

Pokój dziecięcy ozdobiony jest portretami córek Marii Teresy. Większość z jedenastu córek monarchini z racji politycznych wydano za mąż już jako dziewczynki. Po lewej stronie, tuż obok drzwi, wisi portret Marii Krystyny, ulubionej córki Marii Teresy, jedynej, której pozwolono na wybór męża z miłości. Poślubiła księcia Alberta sasko-cieszyńskiego, założyciela zbiorów Albertina. Stąd mogą Państwo podziwiać zainstalowaną w 1917 roku łazienkę, której używała ostatnia cesarzowa z dynastii Habsburgów, Zita.

Przed opuszczeniem tego pomieszczenia proszę jeszcze rzucić okiem na wnętrze pokoju śniadaniowego. Ściany ozdobione są medalionami z haftami, wykonanymi własnoręcznie przez Elżbietę Krystynę, matkę Marii Teresy.

Pomieszczenie 14	Salon złoty
------------------	--------------------

Żółty salon otwiera ciąg apartamentów znajdujących się od strony pałacowego ogrodu. Godne uwagi są tu pastele genewskiego malarza Liotarda, przedstawiające w nadzwyczaj realistyczny sposób dzieci mieszczan. Wizerunki te są przeciwstawieniem typowych dworskich portretów dzieci cesarzowej Marii Teresy, które zobaczą Państwo między innymi w następnym pokoju. Znajduje się tam także portret Marii Teresy jako królowej Węgier pędzla nadwornego malarza Martina van Meytensa.

Pomieszczenie 16	Salon lustrzany
------------------	------------------------

Za czasów Marii Teresy w salonie lustrzanym odbywały się uroczystości w rodzinnym gronie, między innymi kameralne koncerty. To właśnie tutaj w 1762 roku zaledwie sześćioletni Wolfgang Amadeusz Mozart zagrał swój pierwszy koncert przed cesarzową. W zapiskach dumnego ojca czytamy, że po występie „Wolfi wdrapał się na kolana Jej Cesarskiej Mości, objął ją za szyję i dał jej słodkiego buziaka”.

Pomieszczenia 17, 18, 19	Pokój Rosy
--------------------------	-------------------

Pokój ten, podobnie jak i dwa następne, zawdzięcza swoją nazwę pejzażycie Józefowi Rosie. Pierwszy obraz tuż obok drzwi przedstawia zamek Habichts-burg w szwajcarskiej Argowii, rodowe gniazdo Habsburgów. Widzą Państwo tutaj portret cesarza Franciszka I Stefana Lotaryńskiego. Zręcznej polityce jego małżonki Marii Teresy zawdzięczał on swój wybór na cesarza Świętego Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego w 1745 roku podczas elekcji we Frankfurcie, gdzie również następnie miała miejsce jego koronacja. Maria Teresa rządziła dziedzicznymi krajami habsburskimi, podczas gdy jej małżonek oprócz pełnienia swoich cesarskich obowiązków poświęcał się przede wszystkim naukom przyrodniczym oraz finansom. Artysta przedstawił cesarza w otoczeniu przedmiotów i eksponatów z kolekcji monarchy, symbolizujących jego artystyczne, historyczne i przyrodnicze zainteresowania.

Pomieszczenia 21, 22	Wielka i Mała Galeria
----------------------	------------------------------

W Wielkiej Galerii, znajdującej się w samym sercu pałacu, cesarska rodzina wydawała bale, przyjęcia i uroczyste bankiety. Wielka Galeria o długości ponad 40 metrów i szerokości sięgającej prawie 10 metrów stanowiła idealną oprawę dla dworskich uroczystości. Kryształowe lustra, pozłacane stiuki i freski sufitowe stanowią arcydzieło rokokowej architektury. Twórcą fresków sufitowych, gloryfikujących rządy Marii Teresy, był włoski malarz Gregorio Guglielmi. Na środkowym fresku tronuje cesarska para, Franciszek Stefan i Maria Teresa, w otoczeniu personifikacji cnót władców oraz alegorii ziem koronnych monarchii. Każdy z dwóch wielkich, rzeźbionych w drewnie, pozłacanych żyrandoli mieścił po 70 świec, których płomienie rozjaśniały Wielką Galerię aż do 1901 roku, kiedy to w pałacu założono instalację elektryczną. Od upadku monarchii w Wielkiej Galerii odbywają się koncerty, zaś w 1961 roku właśnie tutaj miało miejsce legendarne spotkanie prezydenta USA Johna F. Kennedy’ego z Nikitą Chruszczowem.

Sąsiednia Mała Galeria położona jest od strony pałacowego ogrodu. Z Małej Galerii, w której obchodzono imieniny i urodziny członków cesarskiej rodziny, roztacza się wspaniały widok na pałacowy park i pawilon Gloriette, wzniesiony jeszcze za panowania Marii Teresy. Podczas ostatnich prac restauratorskich Małej Galerii przywrócono polerowaną białą boazerię, która zdobiła tę salę w XIX wieku.

Pomieszczenia 23, 24	Chińskie gabinety: okrągły i owalny
----------------------	--

Po bokach Małej Galerii widzą Państwo dwa chińskie gabinety: po lewej stronie owalny, po prawej - okrągły. Maria Teresa kochała się w przedmiotach sztuki chińskiej i japońskiej, hołdując powszechnej wówczas modzie na dalekowschodnie kosztowności. W obu gabinetach ściany pokrywa biała drewniana boazeria, inkrustowana drogocennymi płytkami z laki w pozłacanych ramach, z których niejako wyrastają małe stoliki przyścienne, konsole, na których stoją przedmioty z niebiesko-białej porcelany. Godnymi uwagi są także parkiety z kosztownymi intarsjami. Oba gabinety służyły jako pokoje do gier towarzyskich oraz były także miejscem dworskich narad. W okrągłym gabinecie chińskim odbywały się tajne konferencje państwowe oraz narady Marii Teresy z kanclerzem, księciem Kaunitzem.

Pomieszczenie 25	Pokój karuzeli
------------------	-----------------------

Pokój karuzeli zawdzięcza swoją nazwę jednemu z dwóch wielkich obrazów, wiszącemu po lewej stronie. Malowidło to przedstawia karuzelę dam, którą Maria Teresa zorganizowała w Zimowej Szkole Jazdy Konnej w Hofburgu w 1743 roku, aby uczcić odbicie Pragi w austriackiej wojnie sukcesyjnej. W owej Zimowej Szkole Jazdy Konnej - dzisiejszej Hiszpańskiej Dworskiej Szkole Jazdy Konnej - odbywają się także i dziś słynne pokazy umiejętności ogierów lipicańów. Pośrodku wspomnianego obrazu także Maria Teresa dosiada ogiera lipicańskiego na czele dam dworu. Po lewej stronie pokoju widzą Państwo portret Karola VI, ojca cesarzowej, w kosztownej hiszpańskiej szacie.

Pomieszczenie 26	Sala ceremonialna
------------------	--------------------------

Za czasów Marii Teresy w sali ceremonialnej urządzano kameralne uroczystości z okazji chrztów czy zaślubin. Zdobiący tę salę cykl malowideł przedstawia uroczystości zaślubin najstarszego syna Marii Teresy i jednocześnie następcy tronu Józefa z pochodzącą z rodu Burbonów księżniczką Izabelą Parmeńską. Do tego cyklu obrazów włączono także przypuszczalnie najbardziej znany portret monarchini, na którym „pierwsza dama Europy” nosi kosztowną suknię z brabanckich koronek klockowych. Natomiast największe malowidło w tej sali przedstawia uroczysty wjazd Izabeli jako panny młodej ze swiłą złożoną z 98 powozów, a wszystkich obecnych gości, czyli całą europejską arystokrację, można rozpoznać po herbach rodowych umieszczonych na poszczególnych powozach.

Obrazy wiszące na ścianie po prawej stronie pokazują odświętnie nakryty stół dworski i uroczystą kolację w salach reprezentacyjnych Hofburgu, vis-à-vis widzimy zaślubiny w wiedeńskim kościele augustianów oraz wieczór operowy w Wielkiej Sali Redutowej Hofburgu. Malowidła te fascynują przede wszystkim wiernym oddaniem szczegółów budowli, osób i ich strojów, aż po detale zastawy stołowej. Na obrazie znajdującym się przy wyjściu z sali ceremonialnej odkryją Państwo jeszcze jeden wyjątkowy szczegół. Dziecko, które Państwo tam widzą, to mały Mozart, który jednakże wcale nie był obecny na tych uroczystościach, ponieważ w 1760 roku, kiedy odbył się ten słynny ślub, Wolfgang miał zaledwie cztery lata, i mieszkał jeszcze w Salzburgu. Prace nad ukończeniem tego cyklu malowideł trwały jednak parę dobrych lat, a w tym czasie Mozart awansował do rangi podziwianego w całej Europie muzyka, stąd też uwieczniono go później na tym obrazie.

Pomieszczenie 28	Niebieski salon chiński
------------------	--------------------------------

Niebieski salon chiński zdobią ręcznie malowane tapety z papieru ryżowego, wykonane w XVIII wieku, którymi na początku XIX wieku pokryto ściany tego pokoju. Obecnie znajdują się Państwo w pomieszczeniach o wielkim znaczeniu historycznym. To właśnie w tym salonie prowadzono pertraktacje z ostatnim cesarzem Austrii, Karolem I, zakończone podpisaniem przez niego rezygnacji ze sprawowania rządów 11 listopada 1918 roku. Dzień później proklamowano Republikę Austrii i tym samym przypieczętowano koniec panowania Habsburgów, trwającego nieprzerwanie przez ponad sześćset lat. Karol nie zamierzał jednak abdykować, a w konsekwencji musiał opuścić z całą rodziną Austrię i udać się na emigrację. Zmarł w 1922 roku w wieku zaledwie trzydziestu pięciu lat na Maderze, natomiast jego małżonka Zita odeszła dopiero w 1989 roku i została pochowana jako ostatnia austriacka cesarzowa w wiedeńskiej krypcie kapucynów.

Pomieszczenie 29	Pokój Vieux-Laque
------------------	--------------------------

Po nagłej śmierci ukochanego małżonka Franciszka Stefana w 1765 roku Maria Teresa przekształciła ten pokój Vieux-Laque w miejsce poświęcone jego pamięci. Pochodzące z Pekinu płytki z czarnej laki osadzono w boazerii z drewna orzechowego i ozdobiono pozlacanymi ramami. Po zgonie męża Maria Teresa przywdziała wdowie szaty, z którymi nie rozstała się do końca życia. Po śmierci cesarzowej znaleziono w jej modlitewniku kartkę papieru, na której Maria Teresa zapisywała, ile czasu trwało jej małżeńskie szczęście z dokładną liczbą godzin. Maria Teresa zleciła także wykonanie trzech obrazów, przeznaczonych do wystroju tego miejsca pamięci. Pośrodku widzą Państwo portret Franciszka I Stefana pędzla Pompeo Batoniego, który jest również autorem namalowanego w 1769 roku w Rzymie podwójnego portretu Józefa II i jego brata Leopolda. Na stole przed stojącym po prawej stronie Józefem leży egzemplarz rozprawy Monteskiusza „O duchu praw”, jednego z najważniejszych dzieł epoki oświecenia, co ma symboliczną wymowę, gdyż planom i reformatorskim poczynaniom młodego cesarza przyswiecały właśnie oświeceniowe idee.

Pomieszczenie 30	Pokój Napoleona
------------------	------------------------

Pokój Napoleona przypomina o cesarzu Francuzów, który dwa razy zamieszkiwał tutaj, w niegdysiejszej sypialni Marii Teresy, a mianowicie po zajęciu Wiednia w 1805 i 1809 roku. Zawarte w 1810 roku małżeństwo Napoleona z Marią Luizą, córką cesarza Franciszka II/I, a wnuka Marii Teresy, miało przypieczętować pokój pomiędzy oboma władcami. Po obaleniu Napoleona Maria Luiza przejściowo powróciła wraz ze swoim synem na wiedeński dwór. Kongres wiedeński obradujący w latach 1814/15 przyznał jej księstwo Parmy pod warunkiem, że pozostawi syna, księcia Reichstadtu, w Wiedniu. Mały książę, nazywany „orlątkiem”, a przez wiedeńskich dworzan po prostu „księciem Franiem”, zgodnie z wolą europejskich mocarstw miał jako syn Napoleona pozostać w cieniu wielkiej polityki i dorastać w izolacji pod opieką swojego dziadka. Podobnie jak wszyscy Habsburgowie płci męskiej, zgodnie z rodzinną tradycją nauczył się praktycznego rzemiosła i na jednym z obrazów sportretowany został jako mały ogrodnik. Stojąca na konsoli dzierlatka była jego ulubionym zwierzątkiem. Książę zmarł na gruźlicę w 1832 roku, w wieku zaledwie 21 lat, a popiersie przedstawia go na łożu śmierci.

Kolejny **pokój porcelanowy** (pomieszczenie 31), przynosi nas z powrotem w czasy Marii Teresy, której pomieszczenie to służyło jako pokój zabaw i gabinet do pracy. Całe pomieszczenie ozdobione jest od podłogi po sufit rzeźbionymi w drewnie i pomalowanymi na biało-niebiesko ramami, imitującymi porcelanę. W ramach umieszczono 213 rysunków, wykonanych niebieskim tuszem, których autorami byli Franciszek Stefan i niektóre z jego dzieci. Jedną z córek cesarza, Marię Krystynę, widzimy na medalionie portretowym. Była ona wielką ulubienicą cesarzowej, która tylko jej zezwoliła na małżeństwo z miłości - z księciem Albertem sasko-cieszyńskim.

Pomieszczenie 32	Pokój milionowy
------------------	------------------------

Obecnie znajdujemy się w jednym z najkosztowniejszych pomieszczeń pałacu, w tak zwanym pokoju milionowym. Zawdzięcza on swą nazwę boazerii ściiennej, wykonanej z niezmiernie rzadkiego drewna różanego, z osadzonymi w niej miniaturami z kręgu sztuki indyjsko-perskiej. Miniatury te pokazują sceny z życia prywatnego i dworskiego w czasach panowania Wielkich Mogolów w Indiach XVI i XVII wieku. Cesarska rodzina porocziniała te miniatury i skomponowała następnie rodzaj kolażu, tworząc w ten sposób nowe obrazy. Po obu stronach pomieszczenia zawieszono kryształowe zwierciadła, które wzajemnie odbijają się w sobie i w ten sposób stwarzają złudzenie nieskończonej przestrzeni.

Pomieszczenie 33	Salon gobelinowy
------------------	-------------------------

Brukselskie gobeliny z XVIII wieku zdobią nie tylko ściany tego salonu, także obicia krzeseł wykonano z tych cennych tkanin. Gobeliny ścienne pokazują sceny rodzajowe na targu i w porcie, a na obiciach foteli przedstawiono dwa-naście miesięcy roku.

Sąsiedni **gabinet arcyksiężnej Zofii** (pomieszczenie 34) należał do prywatnych apartamentów rodziców Franciszka Józefa, arcyksięcia Franciszka Karola i arcyksiężnej Zofii, zamieszkujących tutaj w XIX wieku. Ambitna matka Zofia nie tylko zrealizowała z powodzeniem plan osadzenia swego syna na tronie habsburskim, lecz była także jego najważniejszym politycznym doradcą, dlatego nazywano arcyksiężną „jedynym mężczyzną na wiedeńskim dworze”. Stosunek arcyksiężnej do cesarzowej Elżbiety, dla której była nie tylko teściową, ale również ciotką, był pełen napięć, co w efekcie w znaczny sposób uniemożliwiło cesarzowej zadowowienie się na wiedeńskim dworze. Elżbieta często narzekała na ustawiczną kontrolę i kuratelę ze strony teściowej.

Pomieszczenie 35	Salon czerwony
------------------	-----------------------

Widzą tu Państwo portrety cesarzy, poczynając od końca XVIII wieku: w kolejności od lewej syna Marii Teresy Leopolda II, następcy Józefa II. Obok znajduje się portret syna Leopolda II, Franciszka, ostatniego cesarza Świętego Cesarstwa Rzymskiego Narodu Niemieckiego. W 1806 roku, zmuszony sytuacją polityczną spowodowaną wojnami napoleońskimi, Franciszek II oficjalnie rozwiązuje Święte Cesarstwo Rzymskie i proklamuje cesarstwo Austrii, przyjmując jako pierwszy austriacki cesarz imię Franciszka I. Zgodnie z habsburską tradycją swoją pierwszą córkę, Marię Luizę, Franciszek II/I wydał za Napoleona Bonapartego, drugą, Leopoldynę - za cesarza Brazylii. Portret Leopoldyny ustawiono na sztalugach. Pozostałe portrety pokazują cesarza Ferdynanda i jego małżonkę Marię Annę. Ferdynand był najstarszym synem cesarza Franciszka, a poddani nadali mu przydomek „dobrotliwy”, ponieważ cierpiał on na epilepsję i był niezdolny do sprawowania rządów. W okresie panowania Ferdynanda rządy sprawował faktycznie kanclerz Metternich, zwany „woźnicą Europy”, jako że zręcznie i dyplomatycznie kierował przez wiele lat europejską polityką.

Pomieszczenie 37	Pokój bogaty
------------------	---------------------

„Pokój bogaty“ otrzymał swą nazwę od jedynego zachowanego paradnego łoża wiedeńskiego dworu. Łoże to ukończono w momencie ślubu Marii Teresy. Znajdowało się ono pierwotnie w prywatnych komnatach cesarzowej w wiedeńskim Hofburgu. To wystawne łożo z czerwonego aksamitu z cennymi złotymi i srebrnymi haftami obejmuje również części dawnej boazerii ściennej z haftowanymi elementami architektonicznymi.

Pomieszczenie 38	Gabinet Franciszka Karola
------------------	----------------------------------

Pokój ten, jak i sąsiedni salon, zamieszkiwany był w XIX wieku przez arcyksięcia Franciszka Karola, ojca Franciszka Józefa. Wiszące tu obrazy przenoszą nas z powrotem w czasy panowania Marii Teresy. Na słynnym zbiorowym portrecie rodzinnym pędzla Martina van Meytensa widzimy cesarską parę, Franciszka I Stefana i Marię Teresę, w otoczeniu licznego potomstwa. Z tego związku urodziło się szesnaścioro dzieci - jedenaście córek i pięciu synów, a jedenaścioro dożyło dojrzałego wieku. Brak tu dwojga dzieci, urodzonych już po namalowaniu tego obrazu oraz trójki zmarłych wcześniej potomków. Do najważniejszych zadań pary cesarskiej należało wydanie na świat jak największej liczby następców tronu, aby zabezpieczyć przetrwanie dynastii. Naprzeciw portretu cesarskiej rodziny wiszą wizerunki dwóch dam, które odegrały znaczącą rolę w życiu Marii Teresy. Na prawo od lustra - portret matki cesarzowej, Elżbiety Krystyny, a po lewej - hrabiny Fuchs, wychowawczyni i późniejszej powiernicy monarchini. Jako wyraz szczególnego przywiązania, Maria Teresa zleciła pochować zmarłą hrabinę jako jedyną nie-Habsburżankę w krypcie kapucynów.

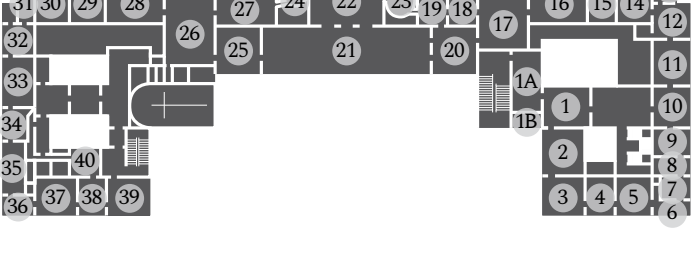
Pomieszczenie 40	Pokój myśliwski
------------------	------------------------

Habsburgowie byli zapalonymi myśliwymi - także rodzice Marii Teresy, Karol VI i jego małżonka Elżbieta Krystyna, oboje przedstawieni w strojach myśliwskich. Pomiedzy nimi znajduje się wizerunek Franciszka Stefana, późniejszego męża Marii Teresy, w wieku chłopięcym. Również Franciszek Józef znany był ze swojej łowieckiej namiętności - już jako dziecko z powodzeniem polował na wróble i gołębie w parku pałacowym Schönbrunn. Na jednym z wiszących tu obrazów przedstawiono w tle dawny pałacyk myśliwski Schönbrunn, wybudowany przez Johanna Bernharda Fischera von Erlach.

Właśnie dotarli Państwo do ostatniego pomieszczenia na trasie zwiedzania. Dziękujemy za wizytę i pragniemy Państwa zaprosić do odwiedzenia cesarskich zbiorów w Wiedeńskim Muzeum Mebli i Muzeum Sisi z apartamentami cesarskimi oraz Zbiorów cesarskich sreber (*Silberkammer*) w wiedeńskim Hofburgu. Więcej informacji na temat tych muzeów znajdą Państwo w punkcie informacyjnym.

Do zobaczenia!

Plan pierwszego piętra głównego budynku pałacu

- 1 Pokój gwardzistów
- 1A Pokój rybiego szkieletu
- 1B Pokój adiutanta
- 2 Pokój bilardowy
- 3 Pokój orzechowy
- 4 Gabinet Franciszka Józefa
- 5 Sypialnia Franciszka Józefa
- 6 Pokój tarasu zachodniego
- 7 Gabinet schodowy
- 8 Pokój do toalety
- 9 Sypialnia małżeńska
- 10 Salon cesarzowej
- 11 Pokój Marii Antoniny
- 12 Pokój dziecięcy
- 13 Gabinet śniadaniowy
- 14 Salon żółty
- 15 Pokój balkonowy
- 16 Salon lustrzany
- 17 Wielki pokój Rosy
- 18 Drugi mały pokój Rosy
- 19 Pierwszy mały pokój Rosy
- 20 Pokój Latarni
- 21 Wielka Galeria
- 22 Mała Galeria
- 23 Chiński gabinet okrągły
- 24 Chiński gabinet owalny
- 25 Pokój karuzeli
- 26 Sala ceremonialna
- 27 Pokój rumaków
- 28 Niebieski salon chiński
- 29 Pokój Vieux-Laque
- 30 Pokój Napoleona
- 31 Pokój porcelanowy
- 32 Pokój milionowy
- 33 Salon gobelinowy
- 34 Gabinet arcyksiężnej Zofii
- 35 Salon czerwony
- 36 Gabinet tarasu wschodniego
- 37 Pokój bogaty
- 38 Gabinet Franciszka Karola
- 39 Salon Franciszka Karola
- 40 Pokój myśliwski

